

פעם הוא היה

חריג מכיף. עכשיו הוא מטיף מכוכב

אחד מסימנייהיכר החשובים ביותר של מישטר טמון בשאלה: מי מכובד ומי אינו מכובד בו? דעתו של מי נסבלת, ודעתו של מי אינה נסבלת?

לפני שבועיים הושעה מתפקידו השדרן דודו וייר, מפני שריאיון ברדיו את סר"ב בהמלחמה אורי דיוויס, איש השמאל הקיצוני, המתנגד לקיום המדינה.

השבוע רואיון בטלוויזיה בהרחבה ד"ר

כלפי ערבים והטיף, למעשה, לסילוקם מן הארץ.

כל מילה מדבריו יכלה לשמש חומר-תעמולה מצויין לאויבי ישראל בעולם הערבי, ובוודאי גם תמצא שימוש כזה בהצדיקו בפירוש את רצח הרוזן השוודי פולקה ברנאדוט, מתוך האו"ם בארץ ב-1948, הוא סיפק הצדקה לכל מעשי ההרג של הפידאיון, וביכללם הטמנת הפצצה שהונחה השבוע בשוק הכרמל בתל-אביב. לדברי אלדר, נתקבלה החלטת-הרצח על-ידי הנהגת לח"י, שכללה אז מילבדו את יצחק שמיר ונתן יליו-מור, הגילוי שיו"ר-הכנסת הנוכחי החליט על רצח דיפי לומט בינלאומי כה חשוב בוודאי יפורסם מעתה בפירסומי-הסברה ערביים רבים. לתעמולה הערבית העוינת, דברי ישראל שייב עוזרים יותר מדברי אורי דיוויס. כל זה לא יזעזע איש. במדינה שבקמ

נטליה שצ'ראנסקי (בזנכה, בחברת הרב ספרן) מהו גבול הצניעות?

ישראל אלדר (שייב), איש הימין הקיצוני, המתנגד לקיום הדמוקרטיה הישראלית, לא היתה כל תגובה שלילית. איש לא הושעה מתפקידו. הכל היו מרוצים. דיקטטורה וביבוש. עד מילחמת ששת-הימים היה אלדר חריג בשולי החב"ד, ששום גוף מכובד לא היה מוכן לנגוע בו.

כי אלדר הוא פאשיסט גלוי, מוצהר, המתגאה בדיעותיו, הוא דוגל בכינון דיקטטורה לאומנית, בחיסול הכנסת ושאר אבני זרי הדמוקרטיה ("שילטון הבחירים במ"קום שילטון הנהגרים"), בכיבוש לבנון, סוריה, ירדן וחלקים מצפון-מערביים למען הקמת "מלכות ישראל" ("מנחל מצ"ריים עד הנהר הגדול"), בגירוש הערבים מן הארץ, בכינון מישטר רשמי של הפל"ייה בישראל, בהפעלת שיטות של אלימות נגד יריבים, המייצגים את דעת הרוב, בשנים הראשונות של המדינה הנוכחית שמו של אלדר כמה פעמים בקשר למחציתות לאומניות אלימות שהוקמו בימים ההם, שהטמינו פצצות אצל יריבים פוליטיים ושאתה מהן הורשעה בעוון רצח ישראל קסטנר. אלדר לא היה "מכובד".

שמיר החריט רצוצה. מאו מילחמת ששת-הימים, שבה הפכה ישראל מעצמה קולוניאלית, השתנה גם היחס לאלדר. המכובדות הגיעה אליו ואל דיעותיו. עתה, אחרי עליית הליכוד לשילטון ופי צוץ יוזמת-השלום של אנוואר אל-סאדאת, מרקיעה המכובדות של אלדר שחקים, השי-בוע הגג את ניצחונו בטלוויזיה. הוא הצ-דיק בפירוש רצח פוליטי ("זה מעשה פו-ליטי, לא פלילי"), דגל בהפלייה גלויה

אך או שמולב המומחים לפרט אחד מכריע: בכל הפירסומים, בלי יוצא מן הכלל, בכל השפות, הופיע בהבלטה שמו של סמי פלאטור-שרון, "הפרלמנטר הישראלי העשירי", וצויינו בהרחבה מעשיו הטובים בעבר.

מתת שמייים. בדיקה קלה אכן העל-תה כי כל הפירסומים נבעו ממקום אחד: וינה, שם שוהה עכשיו מזכירתו של פלא-טור.

ברזומנית הופיע פלאטו מעל מסכי הט-לוויזיה הישראלית. אחרי שיגמגם כמה מישפטים בעברית קלוקלת, עבר לאידיש. המטרה הברורה: להבליט את עצמו כאיש המנהל משרומתן עם מדינות.

שיגעון-הפירסום של פלאטו כבר הפך אגדה. אין נושא בעולם שאינו יכול לש-מש לו מכשיר לפירסום. גורלו של יהודי הצפוי לשנים ארוכות בכלא סובייטי אינו יוצא מכלל זה.

הנושא עצמו בא לפלאטו כמתת מן השמיים. בימים אלה עצמם חייב היועץ המישפטי החדש לממשלה להחליט אם להעמיד את פלאטו ואת עוזריו לדין, כח-שודים בביצוע פעולות בלתי-חוקיות במע-רכת-הבחירות שלהם. הופעתו של פלאטו כגיבור לאומי ובינלאומי, פודה אסירים, בוודאי יכולה להשפיע על ההחלטה.

ציניות נוראה. את הצניעות הנוראה, הטמונה בפרישה, מחמירה העובדה שפלאטו יודע היטב מה הוא עושה. עורך-הדין המיורח-גרמני, וולפגאנג פוגל, כבר הו-היר את פלאטו רשמית, במיכתב אליו שפורסם גם בעולם הזה (2131, 2132) כי כל פירסום בעניין זה ימנע ממנו לט-פל בו. הדבר לא הרתיע את פלאטו.

למען הפירסום-העצמי שלו, השיג בפרי-שה זו שתי תוצאות סותרות, המשלימות זו את זו:

- גם שבר את המסע הבינלאומי למען אנאטולי שצ'ראנסקי,
- גם הקשה על החלפת שצ'ראנסקי במרגלים סובייטיים, ואולי מגע זאת כליל.

מדיניות

שליחות של הצלה

ואנס הסתובב כרובץ

המנסה למכור סחורה

שאין לה ערך

"שליחות של הצלה" — כך הגדירו מקר-רות אמריקאיים את הטיול האחרון של סיירוס ואנס בישראל ובמצרים. שריתחון-האמריקאי רצה להציל את יוזמת-השלום של אנוואר אל-סאדאת.

לואנס לא היתה כל סחורה משלו. הי-מדיניות האמריקאית משותקת בין הלחצים השונים, ואינה מסוגלת לנסח תוכנית-שלום משלה ולכפות אותה על הצדדים.

תחת זאת הסתובב ואנס כרובץ, כשהוא מנסה למכור למצרים שינוי-ניסוח זעירים של ישראל, שאין להם כל משמעות, וש-נולדו במחוו הפרדה של משה דיין, כטכ-סיסים של השהייה. נסינו החלוש של ואנס לשכנע את ממשלת בגין בצורך לשנות את עמדתה: נדון מראש לכישלון. היה ברור כי אין בידיו כלים להפעלת לחצים מש-מעוטיים.

דו"ח קורר. כאשר יחזור לווינגטון, יצטרך ואנס למסור לגימי קארטר דו"ח קורר מאד. עיקרו: התווה המצרית מיוו-מת-השלום כבר החלה. היא החלה מהלחות בגור איזמים ואזהרות בלבד.

בהעדר הצלחה מינימלית בדרך-של אל-סאדאת אל השלום, גובר הלחץ הסעודי עליו להסכים להתפשרות עם הגורמים הי-ערביים של "חזית האיחוד", ואלו אף עם "חזית הסירוב". פשרה כזאת תשים קץ לסיכויים של שיתוף-פעולה מצרירי-ש-ראלי למען השלום.

כל מטרתו של ואנס היא לדחות את הי-רגע הזה, מתוך תקווה שרווח-זמן עשוי, איכשהו, בצורה מיסטרית, להביא לשינוי המצב. לשם כך יהיה מוכן ואנס להציע פיתויים שונים, כגון פגישה בין קארטר וסאדאת. יתכן שגם הסכר למצרים שלא כדאי להם להפסיק את יוזמתם בצורה דראסטית, כי הדבר ישחור את ממשלת-בגין מן האשמה הגלויה הכישלון.

בין שיקולים סותרים אלה, יצטרך אל-סאדאת למצוא את רכלו. הוא כבר הגיע למסקנה הסופית כי אין שום סיכוי להת-קדמות, כל עוד מכהן מנחם בגין כראש (המשך בעמוד 36)

שמו כאילו התאם מראש לתפקידו. "קלק" פירושו, בערבית, חרדה, ו-אכן, עוראלדין קלק חרד.

כאשר שאלהו, לא מכבר, מדוע אינו שוכר משרד נפרד לאש"ף בפאריס, ונשי-אר יושב במשרד הליגה הערבית שדרת הוסמן, גם לאחר שהממשלה הצרפתית התי-רה לאש"ף להקים משרד רשמי בעיר, השיב קלק: "איני רוצה לסכן את השכנים שיהיו למישרד החדש".

יתכן שבאותה עת חשב על הסכנה הי-עלולה להיות צפויה לו מצד מוסדות השאיים ישראלים. קודמו בתפקיד, מהמוד-המשירי, נהרג ב-9 בינואר 1973 באמצעות פצצה מתרוממת ביותר, שהופעלה מרחוק. או הודיעו כל העיתונאים כי העבדה בוצ-עה על-ידי המוסד הישראלי, במיגרת הי-מלחמה נגד "ספטמבר השחור".

כאשר הוטל התפקיד או על קלק, גרם הדבר אפתעה לרבים. כי המוסיקאי הי-צעיר, שלמד סאחת המיכללות הצרפתיות, לא נראה כיופלוט. בניגוד לחמשירי, ש-היה פופולרי מאד, שנחשב כדובר מצטיין של אש"ף, לא בלט קלק בגמישות-יתר. הוא רק חזר בדייקנות על הקו של הממונה עליו, פארוק קדומי, שריתחון של אש"ף.

"מדוע שלחתם איש כזה לתפקיד כה רגיש? הרי הוא צריך להופיע כל הזמן בכלי-התיקורת!" שאלתי פעם איש אש"ף בכיר.

"לא היה מובחר", השיב הזקן. "אנחנו, הפלסטינים, איננו מרבים לדעת צרפתית. כמובן, הישראליים, אנחנו דוברי-אנגלית. ושנית, אחרי הריגת המשירי, לא היו קופצים רבים על הגיזב המסוכן".

קלק, מי שהיה יו"ר אירגון הסטודנטים הפלסטיניים, ידע שהוא הולך לתפקיד מסו-כן וחשוף, אך יתכן שלא העלה על דעתו שימצא את מותו דווקא מידי השליחים של שרותי-הסתור העיראקיים.

האיש שנדון למוות

המישרד כשדרת הוסמן מס' 138 היה מבוצר ומאובטח היטב. גם ירידי אש"ף לא יכלו להיכנס אליו בנקל. שוכנים בבניין מישרדי הליגה הערבית, אש"ף ו-מוסדות ערביים ופרו-ערביים אחרים, אי-אפשר להיכנס אליו מבלי להודות, וגם אז רק אחרי בדיקה קפדנית.

אולם שני המתנקשים שביצעו את הי-התנקשות ביום החמישי, בשעה 10 בבוקר, התגברו על המיכסול. הם פוצצו את הדלת בעזרת מיטתן של חומר-פנץ, פרצו פנימה, ירו בקלק 16 כדורים, גם סגנו נהרג.

שני המתנקשים נעצרו. לא היה קשה לגלות את זהותם: הם היו שני פלסטינים המתגוררים בצרפת, שהיו שויכים לאירגונו של אכוי נירדא, הכפוף ליריאק. קלק היה קורבן נוסף במיחמה הרצחנית הי-מתנחת עתה, בכל רחבי העולם, בין הנהגת אש"ף, הנשענת על אירגון פתח, ובין שרותי-הכיוון הי-עיראקים, המשתמשים באירגונו של אברינדאדא.

אברינדאדא היה פעם איש פתח, שליחו של יאסר עראפאת בגדאד. הוא התקרב לעיראק, קשר את גורלו אל מישטר הבעת העיראקי, כאשר נתברר כי אינו ממלא את הוראות אש"ף, אלא פועל על פי הנחיות עיראקיות, סולק משורות פתח, פוטר על-ידי אש"ף ואף נדון למוות בהיעדרו. הוא התיימר לייצג את פתח האמיתי, הקים איר-גון משלו ופרעל מאו כמשרת עיראקי, כשם שאנשי אל-צעיקה פועלים כמשרתים סו-ריים.

התופעה עצמה לא היתה בלתי רגילה. רק אירגונו של יאסר ערא-פאת, הכוח המרכזי של אש"ף, מהווה כוח פלסטיני עצמאי המתי-נגד עקרונות לאפוטרופוסות של מדינה ערבית כשהיא בימעת לכד מדינה ערבית יש אירגון-פידאיון פלסטיני עשיר, קבוע או זמני, הי מקבל ממנה כסף ונשק, תמורת שרות האינטרסים שלה.

אולם יש הבדל אחד בין אברינדאדא לבין האחרים. לכל האחרים יש עניין בשמיר-רת אירגון-הגג של אש"ף. העם הפלסטיני רגיש ביותר לצורך בקיום מוסדות לאומיים מאוחדים. איש מבין הפועלים המרכזיים, אף ממתנגדי עראפאת, אינו מעז להפר רצון